

Nr 349.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående ökat understöd för år 1919 till lanthushållskolor; given Stockholms slott den 14 mars 1919.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att för beredande av ökat understöd under år 1919 till lanthushållsskolor under nionde huvudtiteln å *tilläggsstat* för samma år anvisa ett förslagsanslag, högst 25,000 kronor, att utgå med 25 procent av sådan skola eljest enligt gällande bestämmelser tillkommande understöd av statsmedel, oberoende av huruvida inom orten tillskjutes däremot helt eller delvis svarande belopp.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

GUSTAF.

Alfred Petersson.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 14 mars 1919.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden: PETERSSON,
 SCHOTTE,
 PETRÉN,
 NILSON,
 friherre PALMSTIERNA,
 RYDÉN,
 UNDÉN,
 THORSSON.

Departementschefen, statsrådet Petersson anförde:

Vid anmälan den 9 januari detta år av de frågor, som tillhörde regleringen av utgifterna under riksstatens nionde huvudtitel å tilläggsstat för innevarande år, meddelade jag i punkten 8, att sedan lantbruksstyrelsen anbefallts avgiva utlåtande över gjorda framställningar om ökat understöd för år 1919 åt lantbruksskolor, styrelsen i skrivelse den 28 november 1918 anmält, att utredning i ämnet påginge inom styrelsen och att, under förutsättning att sådan anslagsförhöjning syntes böra beredas skolorna, härtill borde beräknas ett belopp av 25,000 kronor. Med anledning härav fann Kungl. Maj:t, på min hemställan, gott föreslå riksdagen att i avbidan på blivande proposition beräkna för detta ändamål å tilläggsstat för innevarande år det av lantbruksstyrelsen beräknade beloppet, 25,000 kronor.

Lantbruksstyrelsen har nu i skrivelse den 29 sistlidna januari av-givit utlåtande över ovanberörda framställningar och därvid återopat en av styrelsen i särskild skrivelse samma dag framlagd utredning rörande behövligheten av ökat understöd åt de lägre lantbruksundervisningsanstalterna. Med anledning av sistnämnda skrivelse har Kungl. Maj:t förut i dag på min hemställan beslutat avlåta proposition till riksdagen angående ökat ordinarie anslag till bland annat lantbrukshållsskolorna från och med år 1920. Under hänvisning härtill anhåller jag nu att få an-måla ärendet angående ökat anslag till dessa skolor för år 1919.

Till lantbrukshållsskolorna utgår för närvarande under vissa villkor statsunderstöd med 1,800 kronor för kurs om minst 12 veckor och 2,700 kronor för kurs om minst 24 veckor, oberoende av det antal kurser, som årligen hållas vid skolan. Något tillägg till dessa år 1912 fast-ställda understödsbelopp till själva skolorna har icke blivit beviljat. Till lärarinnorna vid dessa skolor har däremot av 1918 års lagtima riksdag beviljats anslag för tillfällig löneförbättring såväl under år 1918 som under år 1919, varjämte 1918 års urtima riksdag anvisat medel till extra krigstidstillägg åt lärarinnor vid kurser under senare halvåret 1918 vid statsunderstödda lantbrukshållsskolor. Emellertid har beträffande lantman-naskolorna 1918 års lagtima riksdag, jämte det anslag beviljats till till-fällig löneförbättring åt lärare vid dylika skolor under läsåret 1918—1919, tillika, med bifall till i ämnet väckta motioner, för beredande under nyssnämnda läsår av ökat understöd åt själva lantmannaskolorna anvisat å extra stat för innevarande år ett förslagsanslag av 48,000 kronor. Jämlikt kungörelse den 8 november 1918 (nr 920) angående ökat under-stöd åt lantmannaskolorna under läsåret 1918—1919 utgår från detta anslag statsbidrag med 20 procent av det sådan skola eljest enligt gällande bestämmelser tillkommande understöd av statsmedel. Sådant extra bidrag utgår oberoende av huruvida inom orten tillskjutes däremot helt eller delvis svarande belopp.

I överensstämmelse härmed och då väsentligt ökat statsbidrag från och med år 1920 skulle vid bifall till Kungl. Maj:ts förenämnda propo-sition tillgodokomma lantbrukshållsskolorna, anser jag tillfälligt ökat under-stöd böra för år 1919 beredas dessa skolor för bestridande av ökade kostnader för andra ändamål än löner till den lärarpersonal, till vilken ökat statsunderstöd må beredas i annan ordning.

Rörande storleken av detta tillfälliga understöd framhåller lant-bruksstyrelsen i sitt ovannämnda utlåtande den 29 januari 1919, att detsamma borde liksom till lantmannaskolorna utgå med viss procent av det skolan eljest tillkommande statsanslag. Enär styrelsens förenämnda

utredning tydligt givit vid handen, att lanthushållsskolorna ganska allmänt vore i ännu högre grad än lantmannaskolorna i trängande behov av ökat understöd, har lantbruksstyrelsen föreslagit, att detsamma måtte för innevarande år utgå med 25 procent av det sådan skola eljest enligt gällande bestämmelser tillkommande statsunderstöd, oberoende av huruvida inom orten tillskjutes däremot helt eller delvis svarande belopp. Anslagsbeloppet har föreslagits till 25,000 kronor, såsom ock förut beräknats.

Jag ansluter mig till vad lantbruksstyrelsen sålunda föreslagit och hemställer, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för beredande av ökat understöd under år 1919 till lanthushållsskolor under nionde huvudtiteln å *tilläggsstat* för samma år anvisa ett förslagsanslag, högst kronor 25,000, att utgå med 25 procent av sådan skola eljest enligt gällande bestämmelser tillkommande understöd av statsmedel, oberoende av huruvida inom orten tillskjutes däremot helt eller delvis svarande belopp.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall och förordnade, att proposition i ämnet skulle med den lydelse, bilaga . . . till detta protokoll utvisar, avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Joh:s Thygesen.